

مطبوعات و نشریات ما آقای سرور خان جو با

(۳)

سراج الاطفال: بدینچه روزنامه و مطبوعات و نشریات ما در سال ۱۳۹۷ در افغانستان به چاپ رسید. این نشریه را آقای سرور خان جو با در سال ۱۳۹۷ در کابل افغانستان تاسیس کرد. این نشریه در ابتدا به صورت ماهانه و بعداً به صورت هفتگی به چاپ رسید. این نشریه در ابتدا به صورت ماهانه و بعداً به صورت هفتگی به چاپ رسید. این نشریه در ابتدا به صورت ماهانه و بعداً به صورت هفتگی به چاپ رسید.

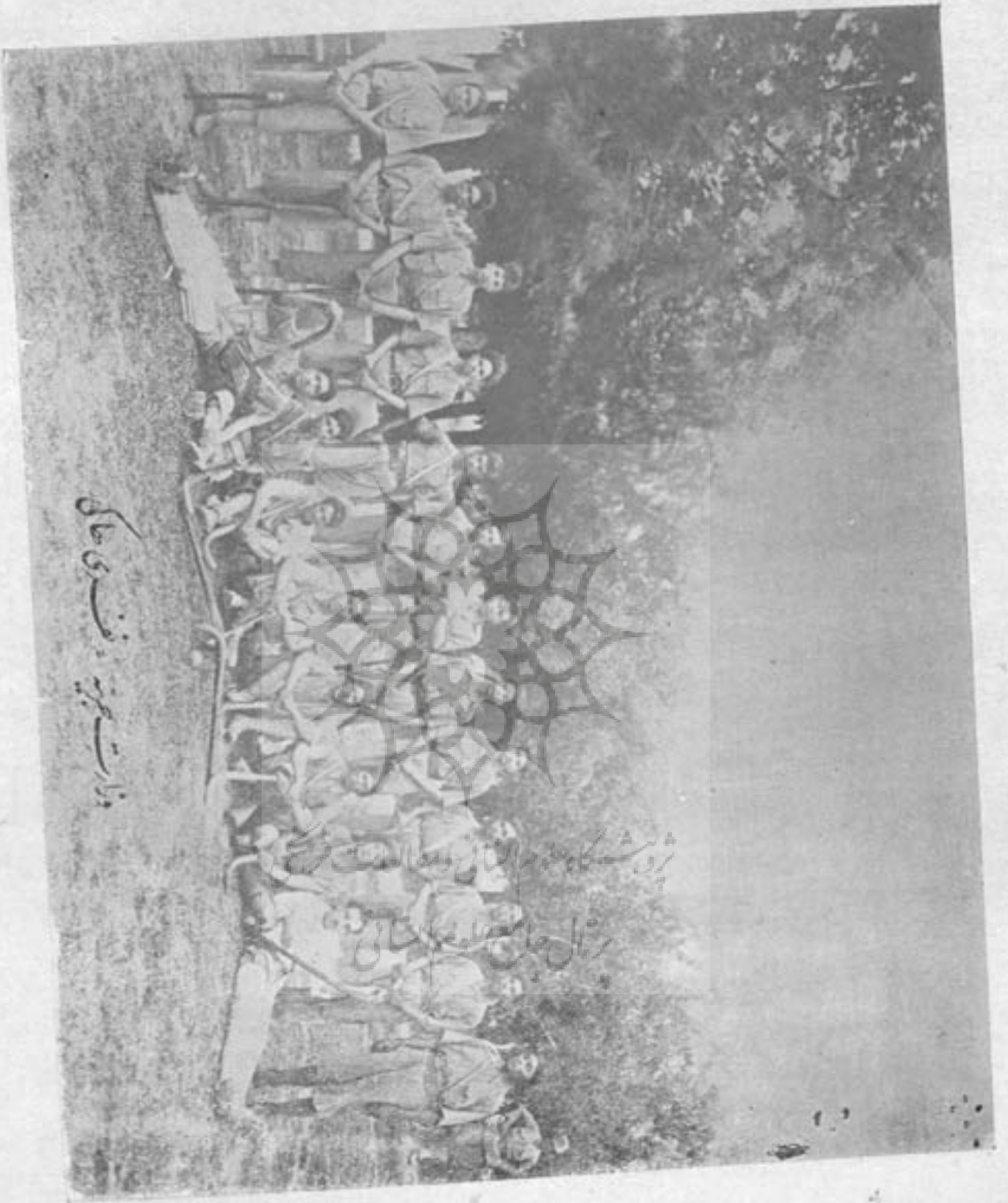
امان افغان: پس از سقوط سراج الاخبار یگانه جریده مشهوری که در مرکز افغانستان وظیفه نشریات را عهده دار بود، و در اغلب امور مضامین بسیاری به آزادترین و فصحیح ترین لهجه اظهار نظر و افاده مرام مینموده همین جریده هفته وار و امان افغان است، این جریده زیبا از جهات بسیاری شباهت به سراج الاخبار افغانی دارد تنها چیزی که تفاوت آنرا از اندازه

نشان میدهد همان تغییرات در وضعیت ظاهری و تبدلات کمتری است که در معنویات خود داده چه گاه وقتی در مدتهای قبلی هم نویسنده های او تبدیل شده اند. و از همین واسطه درخشندگی و قشنگی که از حیث ظاهر و باطن در آغاز آن وجود داشته در انجامش دیده نمی شود اولین شماره آن در اوایل حمل ۱۲۹۹ بسر محرری جناب عبدالهادیخان بطبع حروفی و معکس در ۱۲ صحیفه بقطع سراج الاخبار شروع شده و از شماره ۴۱ سال اول و وظیفه سر محرری به آقای پاینده محمدخان فرحت مفوض گشته اگر چه اصول طبع تا آخرین شماره های ایام سقوط حروفی بوده ولی قطع آن کوچک تر گردیده و تصاویر آنها آخراً کمتر شده از شماره ۴۷ سال دوم که مصادف است بتاریخ ۱۳۰۱ آقای عبدالجبارخان بسر محرری این جریده اشتغال ورزیده اند و از شماره ۱۳ سال سوم و وظیفه اداره و نگارش جریده را بنام سر دبیر، جناب سید قاسم خان اختیار کرده اند و تا ۱۳۰۵ مخصوصاً شخص ایشان به کار اشتغال داشته و بقیه را وکلای شان، گویا يك مدت بادوام تری این جریده در زیر اداره و نگارش جناب سید قاسم خان انتشار یافته قطع و وضع جریده از اوایل تصدی آنها بوظیفه سر دبیری بصورت سابق عود کرده و عدد صفحات هم بمرور از شش و هشت الی ۱۲ صفحه رسیده است در ۱۳۰۵ چندی آقای غلام احمدخان بنام وکیل سر دبیر به اداره و نگارش این جریده موظف بودند درین آوان هم قطع جریده بهمان حال پیشتر خود بوده ولو صفحات آن کمتر شده و اخیراً که آقای غلام نبی خان جلال آبادی وکیل بودند قطع جریده بزرگ مانند اصلاح موجوده در چهار صفحه تغییر و برای چندی کسر آن هم از جریده هفته وار بروز نامه تبدیل یافت بالآخر در ۱۳۰۷ سال هشتم آن به اتمام نرسانیده سقوط نمود و نگارنده جوان آن (غلام نبی خان) به اول انقلاب در جلال آباد مفرور و در همانجا مقتول گردید. اتحاد مشرقی ;

جریده هفته وار اتحاد مشرقی از یاد گارهای جلسه اتحاد ملی است که در هدهه شریفه جلال آباد بعد از حرب استقلال هنگامیکه ۸ روز به انقضای متارکه باقی بوده در آن روزیکه بیرقهای ملی به اقوام مختلفه سمت مشرق سپرده میشد این جریده هم اساس گرفته و اولین شماره آن بتاریخ ۲ جمادی الثانی ۱۳۳۸ که موافق باشد ۱۲۹۸ شمسی بطبع سنگی و قطع اوراق

ژوبشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

وزارت حجرتہ نضری حاکمی

شیراز شکارگاه
روزانہ علی محمد علی خان

معمولی در چهار صفحه که آخر آن بامضای موسس اصلی جریده جناب محمد نادر خان سپه سالار (اعلی حضرت محمد نادر خان پادشاه موجوده افغانستان) مزین و محتوم است منتشر گشته و تفصیلات جرگه و تقسیم بیرق بادران مندرج بلکه شکل بیرق هم در سر لوحه آن مرتب است که تا مدت درازی همان سر لوحه را دارا بود، در سال اول يك مدت قلیلی میرزا شاه رخ خان نشر این جریده را متصدی بوده و بعد مدیریت و نگارنده گی آن به آقای برهان الدین خان کشکی تفویض گردید و تا حال چارم بنگارندگی ایشان نشر جریده دوام ورزید انصافاً در آن اوان اتحاد مشرقی برگزیده ترین اخباری بود که در ولایت افغانستان انتشاری یافت چه بر علاوه فعالیت و ذوق مخصوصی که آقای کشکی در جریده نگاری داشتند اغلب نویسندگان های جوان و باحراثت کابل هم مقالات آتشی برای آنها میفرستادند و رو بهمرقه اتحاد مشرقی يك اخباری عصری و قیادتاری بشمار میرفت از سال چهارم آن از تاریخ ماه قوس ۱۳۰۲ آقای محمد بشیر خان بمدریت جریده اشتغال ورزیدند تا اوایل سال هفت در آن زمان یکسلسله افغانی هم درین جریده نشر میشد از اوسط سال هفت جریده موقتاً با شین حروفی شرکت رفیق طبع شد و چندی آقایان عبدالجبار خان و محمد امین خان خوگیا نی بنام نگارنده گی و معاون اعزازی کار کرده اند و بعد در اواخر همان سال محمد امین خان خوگیا نی مستقلاً کار می کرد تا سالهای هشتم و نهم در اغتشاش داخلی چندی نشر جریده بحالت تعویق افتاد. در ۸ حوت ۱۳۰۸ بنگارنده گی آقای شمس الدین خان قاعتکی بهمان اصول سابق و با طبع سنگی حیات دوباره خود را شروع کرده بدو آنرا سال اول شماره اول تام گذاشت ولی پس از طبع شش شماره بسال ۱۳۰۹ سال دوازدهم گفته از اول حمل شماره اول سال ۱۲ بگذشته اتصال داده اند این اخبار گاهی هفته دو بار و گاهی یکبار جلوه انشار داشته ولی قطع آن در گذشته تغییری بخود نداده فقط فعلاً در چهار صفحه بزرگ تری نشر میشود.

ستاره افغان:

جریده هفته گی که در اواسط سال ۱۲۹۹ در فضای جبل السراج و دامنه های کپسار سمت شمالی بنام « ستاره افغان » میدرخشید سر محرران جناب میر غلام محمد خان غبار بوده، این

اخبار اگرچه در یک ورق بزرگ بطبع سنگی منتشر میگردد ولی اولین جریده ایست که مسلك جریده نگاری عصری را پیروی کرده و سبک تنقید و طرز فکاهی را به نگارندگان معاصر وطن آموخت. مع الاسف گزند مضامین تنقیدیہ و یا لزوم تقرر نویسنده آن به اداره پولیس باعث شد تا سال اول را بانجام نرسانیده پس از نشر شماره ۳۰ که مصادف است بتاريخ ماه سرطان ۱۳۰۰ از انظار اهل ذوق غائب گردید.

خوشتر درخشید ولی دوات مستعمل بود

اتفاق اسلام:

جریده هفته وار اتفاق اسلام همان اخباریست که از سرزمین دانش مکین هرات انتشار می یابد، این جریده هم همیشه باوضاع مختلف ظاهر شده و صحایف آن محل قلم فرسایی نویسندگان متعددی واقع گردیده.

اولین شماره آن بتاريخ اول سنبله ۱۲۹۹ به نگارانی مرحوم ملا احمد خان منشی و مدیریت آقای ملا عبدالله هروی که فعلا اسم شان را در سر لوحه اخبار عبد الله خان قانع می خوانیم شروع شده بطبع سنگی چهار صفحه از اوراق متوسط و معمول، از شماره ۱۸ سال اول مدیریت جریده به آقای عبد الکریم خان احراری متعلق گردید از شماره ۱۳ سال دوم که مصادف است با ۲۳ عقرب ۱۳۰۰ واپس آقای قانع بوظیفه سابق خود مداومت دادند تا از شماره ۹ سال سوم ۹ عقرب ۱۳۰۱ دایره جریده بامطبعه سنگی آن معارف هرات نقل داده شد و آقای صلاح الدین خان سلجوقی مدیر معارف آنجا وظیفه نگارندگی جریده را نیز بعهده گرفته و این اخبار را بقطع بزرگتری در دو صفحه انتشار دادند درین اوان جریده اتفاق اسلام بهتر شده و در اسم و رسم تغییراتی بخود داده و رفعت مقامی حاصل کرده بلکه از شماره ۱۳ سال چهارم ۲۵ جدی ۱۳۰۲ در مطبعه حروفی که وزیر امنیه شجاع الدوله خان رئیس تنظیمیه هرات وارد کرده بود بقطع کوچکتری لا کن بسه چهار ورق مجله طوری طبع شده و بنام (فریاد) جلوه کر عالم مطبوعات گردید تا آنکه مطبعه حروفی و سلجوقی هرات را وداع گفتند این اخبار بهمان نام فریاد ولی بمطبعه سنگی و طرز سه بقش دفعه ثالث به آقای قانع تفویض شد و از شماره اول سال هفت مطابق میزان ۱۳۰۷ که مطبعه

حروفی شرکت اقتصاد دایر گشت طبع جریده هم به آن مطبعه محول شد و از شماره ۱۸ سال هفتم که موافق ثور ۱۳۰۸ باشد بمدریت و نگارندگی آن بنده (سرور جويا) غر افتخار یافت این مرتبه تقطیع جریده بزرگتر و در چهار صفحه بطبع حروفی شروع گردید متأسفانه پس از نشر دو نسخه دوره سقوی روی کار آمده و اخبار برای یکماه و نیم تعطیل و پس از آن دوباره بنگارنده گئی (جويا) تجدید نشریات کرده ولی نظر بمقتضیات آن عصر که مانند جراید دیگر وطنی سقوط کلی نکنند اسم قدیم آن نیز تجدید و ادامه ورزید تا آنکه از شماره ۳۴ سال نهم در اثر جراحتی که بجویا رسیده و رهسپار کابل شد جریده بکفالت آقای محمد کریم خان معاون اداره جریان داشته و از شماره ۳۴ سال ۹ دفعه رابع آقای عبدالله خان قانع بجریده نگاری اشتغال ورزیدند و فعلاً هم آقای مذکور مدیر هستند گویا در اغلب اوقات ذوق مدیریت یا وفای آقای قانع مانع از سقوط کلی این جریده واقع گشته .

بیدار مزار :

اخبار بیدار که در ولایت مزار شریف (ترکستان افغانستان) شایع می شود .

این جریده در سنه ۱۳۰۰ شمسی بنام اتحاد اسلام تاسیس شده و از بد و انتشار تا کنون بطبع سنگی هفته یکبار بیرون می آید ولی قطع آن گاهی دو ورقه کوچک بوده ، سال اول آن بمدریت و نگارنده گئی آقای عبدالعزیز خان چرخنی حافظ عبدالقیوم خان و آقای میرزا ثاقب خان است شماره ۱۷ سال دوم که مصادف با ۱۲ اسد ۱۳۰۲ است در سرلوحه آن اسم نور محمد خان بنام سر محرر دیده شده در سال سوم این اخبار بنگارنده گئی محمد جعفر خان کابلی اشاعه می یافت و در همین سال اخبار را (بیدار) نام نهادند ، سال چهارم باز وظیفه مدیر و سر محرر بهمان میرزا ثاقب خان ترکستانی مفوض گشته مانند آقای قانع که در اخبار اتفاق اسلام مکرراً وظیفه مدیریت یافته اند ایشان هم در این جریده در سالهای اول و دوم و سوم بتکرار درین کار اشتغال ورزیده اند متأسفانه چون کلکسیون جریده موجود نیست تاریخهای معین آنرا نشان داده نمی توانیم در سال پنجم مدیر آقای غلام حسن خان غزنوی بوده و نگارنده فخری آقای علی احمد خان منشی تا سال ششم و هفتم که مصادف است با ۱۳۰۶ و ۱۳۰۷ بمدریت و نگارنده گئی این جریده آقای میرحیدر خان وظیفه دار شده

اند و این آقا همان نگارنده جوانیست که در آوان اغتشاش هم بصدای آزادی وقفه و سکوتی نه بخشید تا از دست ظلم و وحشت سقویان شربت شهادت نوشیده و آخرین اوراق جریده را یادگار افتخار نویسنده گی بقطرات خون خویش مهور گردانید .
 در هنگام اغتشاش چندی این جریده بنگارنده گی عبد الصمد خان بنام (رهبر اسلام) نشر میشد تا در عصر درخشان نادری جرئت یافت شماره ۱۹ سال ۸ خود را از ۲۷ قوس ۱۳۰۸ بهمان نام بیدار قرار داده و شماره های آینده آن را بگذشته ربط بدهد از شروع سال نهم موافق محمل ۱۳۰۹ که عبد الصمد خان بکار دیگری اشتغال ورزیده و از جریده نگاری اعتذار آورد آقای عبد الرحیم خان شغل نگارنده گی پیشه کردند و از شماره ۴۳ سال دهم ۱۳۱۰ باز وظیفه مدیریت به آقای عبد الصمد خان تولید گردید اگر چه این مرتبه کلمه (جاهد) هم باسم شان ضمیمه شده ، اما گمان میرود همان آقای نگارنده سابق باشند مقصد دوره مدیریت ایشان تا کنون که مرحله یازدهم را طی میکند باقیست و جریده هم فعلا دو ورق بزرگ و بوضعیت خوبی اداره میشود .

برای اطلاع شما در این باره که در این شماره از مجله کابل در شماره ۱۹ سال ۸ خود را از ۲۷ قوس ۱۳۰۸ بهمان نام بیدار قرار داده و شماره های آینده آن را بگذشته ربط بدهد از شروع سال نهم موافق محمل ۱۳۰۹ که عبد الصمد خان بکار دیگری اشتغال ورزیده و از جریده نگاری اعتذار آورد آقای عبد الرحیم خان شغل نگارنده گی پیشه کردند و از شماره ۴۳ سال دهم ۱۳۱۰ باز وظیفه مدیریت به آقای عبد الصمد خان تولید گردید اگر چه این مرتبه کلمه (جاهد) هم باسم شان ضمیمه شده ، اما گمان میرود همان آقای نگارنده سابق باشند مقصد دوره مدیریت ایشان تا کنون که مرحله یازدهم را طی میکند باقیست و جریده هم فعلا دو ورق بزرگ و بوضعیت خوبی اداره میشود .

خبر اگر از اثر فلسفه مفر بیان
 سامری شعبده جلوه دهد سریشی
 گفته مؤمن و آئین جهان بانی او
 از هنر بال سدافساره و دستیان آکوئی
 قیصران را همه يك يك بشماري زاغاز
 منکر از فلسفه سنت و فر آن باشی
 منکر معجزه موسی عمران باشی
 بر زبان داری و بیگانه ز نعمان باشی
 جاهل از معرکه های شه مردان باشی
 پیر از عمر و حیدر و عثمان باشی
 (شعله نعمانی)